

ДЕТСКА ГРАДИНА „ВАСИЛ ЛЕВСКИ“
гр. Свищов, ул. “Георги Владикин” №3, п.к. 31, тел.0631/6 02 99,
[e-mail vasillevski1@abv.bg](mailto:vasillevski1@abv.bg)

ПРОГРАМА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗА ПРИОБЩАВАНЕ НА ДЕЦАТА ОТ УЯЗВИМИТЕ ГРУПИ

I. НОРМАТИВНА ОСНОВА НА ПРОГРАМАТА.

Програмата за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата от уязвими групи е разработена на базата на следните нормативни документи:

1. Закон за закрила на детето
2. Етичен кодекс на работещите с деца
3. Закон за защита от дискриминация
4. Стратегия за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства (2015 - 2020)
5. Закон за предучилищното и училищно образование
6. Стандарт за приобщаващото образование.

Националната програма за равен достъп до образование и личностно развитие цели осигуряване на равен достъп и подкрепа за развитие и приобщаване в системата на предучилищното и училищното образование на децата и младежите като предпоставка за равноправно социално включване, пълноценна личностна реализация и участие в развитието на местните общности в страната.

В контекста на националните политики, законът за предучилищното и училищно образование възлага на педагогическия съвет в детската градина да изготви и приеме училищна програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата от уязвими групи /чл. 263, ал.1, т.9/.

Изграждането на програма за равен достъп до образование е подчинено на основните приоритети в посока на изграждане на образователна среда за:

- разгръщането на потенциала на всяко дете за личностно развитие, както и успешна реализация и социализация;
- по-високо качество и по-добър достъп до образование;
- ранна превенция на обучителни затруднения;
- включващо обучение на деца и ученици със специални образователни потребности (СОП);
- включващо обучение и социално включване на деца с девиантно поведение;
- разширяване на обхвата на институциите в предучилищното образование за осъществяване на включващо обучение и надграждане на досегашния положителен опит в тази област.

Настоящата програма има за цел да защити правата и интересите и да предостави равни възможности за приобщаване на деца от уязвими групи, както и ефективното прилагане на политики за подобряване качеството на живот на хората с увреждания, недопускане на дискриминация по признак „увреждане“, пълноценно и активно участие във всички области на училищния живот.

Детска градина „Васил Левски“ е институция, която спазва препоръките на Съвета на Европа, отправени към всички организации да работят активно в областта на интегрирането на хората с увреждания и уязвими групи.

Програмата има за цел да подпомогне дейността на учителите за предоставяне на равни възможности и приобщаване на учениците от уязвими групи.

II. АНАЛИЗ НА ВЪНШНАТА СРЕДА.

През последните години в детските градини има деца от различни националности, различни вероизповедания, различни традиции и културни норми, както и деца със специални образователни потребности. Това налага изграждането на един нов комплекс от умения за общуване и познания за другите, за възможните точки на различие и начините за тяхното преодоляване, за толерантност към другите и понякога към самите себе си. Срещата с хора с различни култури често е трудна, но с известни усилия тя би могла да бъде особено обогатяваща и ползотворна.

В детската градина се предприемат политики в областта на: интеркултурното образование, умението за общуване с представители на различни култури, съзнателно изграждане на толерантност, особено важно се оказва обучението на учителите, които са решаващ фактор при възпитанието на подрастващото поколение. Създават се условия за достъпна качествена грижа за децата, така че техните родители да могат да търсят възможности за образование или професионална реализация. При децата се обръща особено внимание на семейството като част от образователния процес.

Често се прави паралел между интеркултурното образование и образованието на деца със специални образователни потребности. И в двата случая потенциалните ползи за обществото от преодоляване на пречките пред приобщаването на различните са огромни. В същото време потенциалните рискове от игнорирането или дискриминирането биха могли да бъдат още по-сериозни.

Ключовата роля на образованието за изграждането на една по-висока култура на толерантност и приобщаване е в ранното образование, достъпно за всички, независимо от социално-икономическия им статус, интелектуалните умения и възможности. Обхващането на всяко дете с увреждане в образователната система и изграждането на съответната подкрепяща среда за него е основна дейност за достъп до качествено образование. В резултат от изпълнението на дейностите по изграждане на подкрепяща среда в детската градина нараства възможността за интегрираните деца и ученици със специални образователни потребности, ресурсните учители и другите специалисти, които подпомагат интегрираното обучение.

III. ВОДЕЩИ ПРИНЦИПИ ПРИ РЕАЛИЗАЦИЯТА НА ПРОГРАМАТА.

- Равен достъп и приобщаване на всяко дете.
- Равнопоставеност и недопускане на дискриминация
- Съхраняване на етнокултурното многообразие

С цел продължаването на създаване на подкрепяща среда за обучението и възпитанието на децата със специални образователни потребности е нужно:

- достъпна архитектурна среда и екипи от специалисти, в зависимост от потребностите на децата;

- диагностична и консултативна дейност;
- учебно-технически средства и апаратура;
- индивидуални образователни програми.

Продължава прилагането на политиката за включващо обучение на децата със специални образователни потребности чрез:

- единна методика за комплексно педагогическо оценяване и препоръки за децата със специални образователни потребности;
- изградени положителни нагласи към включващо обучение в различните общности - учители, деца и родители;
- създадени условия, гарантиращи интеграцията на децата със специални образователни потребности в общообразователните училища чрез изграждане на подкрепяща среда.

IV. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА.

1. Пълноценна социализация на деца със специални образователни потребности, деца с физически и ментални увреждания и деца от етническите малцинства, чрез осигуряване на подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията на децата.
2. Гарантиране на равен достъп до качествено образование за деца със специални образователни потребности, деца с физически и ментални увреждания и деца от етническите малцинства.
3. Утвърждаване на интеркултурно и подкрепящо образование като неотменна част от процеса на модернизация на българската образователна система.
4. Съхраняване и развиване на културната идентичност на децата от етническите малцинства.

V. ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ.

Направление ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения.

1. Изграждане и функциониране на информационна система за проследяване на деца в риск.
2. Своевременно прилагане на индивидуални подходи в работата с деца с обучителни затруднения.

Направление екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти.

1. Обмяна на информация и на добри педагогически практики между педагогическите специалисти.
2. Създаване на условия за сътрудничество, ефективна комуникация и отношения на загриженост между всички участници в процеса на образование;
3. Използване на ресурсите на учебната дейност с възпитателна цел и с оглед индивидуалните потребности на децата от съответната група.

Направление допълнително обучение по образователни направления.

1. Използване на ресурсите на диагностичните проучвания с цел ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения на децата.
2. Осъществяване на подкрепа и допълнителна работа с деца с обучителни затруднения или попадащи в съответната рискова група.

3. Индивидуална и групова работа с ресурсен учител, логопед и/или психолог при установяване на езикови и/или емоционално-поведенчески затруднения.
4. Създаване на условия за развитие на талантливите деца с увреждания чрез насърчаване на техните творческите изяви.

Направление дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение.

1. Осъществяване на съвместни дейности и сътрудничество с родителите по въпросите за превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение на техните деца.
2. Изготвяне съвместно с децата на правила за поведението им в групата.
3. Прилагане на мерки и подходи, гарантиращи изслушване на детето, осъзнаване на причините за проблемното му поведение и предоставяне на възможност за усвояване на добри поведенчески модели спрямо себе си и останалите.
4. Участие на детето с проблемно поведение в дейности в полза на групата и детската градина.
5. Разглеждане на теми от глобалното, гражданското, здравното и интеркултурното образование в учебните ситуации, заниманията по интереси и и обвързването им с проблема за превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение.

Направление успешна социализация децата от етническите малцинства

1. Работа с родителската общност за преодоляване на негативни стереотипи и дискриминационни нагласи спрямо различните етноси и децата с увреждания.
2. Специализирана работа с родителите за по-голяма заинтересованост към образователно-възпитателния процес.
3. Представяне и запознаване на връстници с етно-културните особености, традиции и обичаи на етническите групи, към които принадлежат отделните деца.

VI. РЕСУРСИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗА ПРИОБЩАВАНЕ НА ДЕЦАТА ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ.

Реализирането на програмата за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата от уязвими групи се основава на ресурсите на педагогическите специалисти, работещи в ДГ „Васил Левски“, на ресурсите на социалните институции и организации, ангажирани с проблемите на приобщаването на децата и учениците от уязвими групи, както и на ресурсите на гражданското сътрудничество с родителите на децата.